

Metsäkeskus

28.5.2025

Metsät, vihreä siirtymä ja kaavoitus

3.6.2025

Tarkastelussa Visio-kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Elinkeinopäällikkö Pekka Pennanen

Suomen metsäkeskus

Metsäkeskus

Visio-kaavan lähtökohtia

Visio-kaava täydentää Uusimaa-kaavaa. Se koskee niin kutsuttua vihreää ja puhdasta siirtymää.

[Uudenmaan liitto](#): ”Uusimaa-kaava on kokonaisuus, joka sisältää Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat.”

Visio-kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä Uudenmaan liiton sivuilla 10.3. - 29.4.2025 välisenä aikana.

Myös Suomen metsäkeskus antoi lausuntonsa Visio-kaavasta.

Tässä esityksessä keskitytään Visio-kaavan metsille ja metsäelinkeinoille muodostamiin riskeihin ja haasteisiin.

Metsäkeskus

Visio-kaava ja metsätalous

Metsäkeskuksen huolena on, ettei Visio-kaavatyö huomioi tarpeeksi metsiä ja tunnista metsätalouden mahdollisuuksia Uudellamaalla.

Kaavoitus muokkaa maankäyttöä: se sulkee pois jotain ja mahdollistaa toisaalta jotain muita toimintoja.

Metsien ja metsätalouden (biotalous) tulisi olla tärkeä osa vihreää siirtymää ja uusia talousinnovaatioita.

Päästöjen vähentyminen, työllisyysnäkökulmat, virkistysarvot, kilpailukyky ja materiaalikierron tehostuminen metsien ja metsätalouden lähtökohtia.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa metsien mahdollisuudet tunnistettiin heikosti.

Visio-kaava, maanmuokkaus ja metsäkato

Vihreä siirtymä edellyttää energian siirtoverkoston huomattavaa kehittämistä ja laajentamista. Tällä on vaikutuksia metsiin.

- 1. Suurten maa-alueiden muokkaaminen
- Metsäluonto pirstoutuu ja ekologiset käytävät heikkenevät
- 2. Metsien raivaaminen siirtolinjojen tieltä
- Metsäkato lisääntyy ja hiilensidonta heikkenee (metsä ei kasva linjojen kohdalle enää uudelleen)
- 3. Vetyverkoston luomat rajoitukset metsätaloudelle (ks.dia 6)
- Rajoitukset liikkumiselle (suuret koneet ja metsätyöt)

Mitä ekologisen kompensaation mahdollisuuksia Visio-kaava tarjoaa, ja kuinka se tukee metsien ilmastokestävyyttä?

Kaavoitus, vetytalous ja metsät

Vedyn käsittely, siirto ja varastointi kemikaaliturvallisuuslainsäädännön piirissä.

→ Siirtoputkistolla ei ole omaa lainsäädäntöä (vrt. maakaasuasetus)

Siirtolinjaston rakentaminen edellyttää metsien kaatamista

→ Rakentamisaikaisen työalueen leveys on noin 35-37 m

→ Suojaetäisyydet putkistolla 10 m, käyttöoikeusalue pidetään puustosta vapaana.

→ Putkien ylityspaikat rakennetaan siten, että ne kestävät isojen koneiden painoa (esim. metsäkoneet).

Visio-kaava ja uudet suojelualueet

1. Uusimaa 2050-kaavassa tunnistettiin useita uusia suojelualueita.
2. Visio-kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei kuitenkaan mainittu sen tarkemmin Visio-kaavaan sisältyvistä suojelusuunnitelmista.
3. Esim. S=suojeluvaraus (metsälaki ei voimassa) tai LUO-merkintä ns. monimuotoisuus-merkintä (esim. paikoin vanhaa metsää, levähdyspaikka yms.): metsälaki voimassa, mutta puuta voi olla hankala myydä.
4. Visio-kaavatyössä on tärkeää selvittää aiemmin tehtyjen (Uusimaa 2050) suojeluvarausten tila ennen uusia suojeluvarauksia. Metsälain 10 § ja luonnonsuojelulaki ohjaavat jo nyt suojelua.
5. Lähtökohtaisesti kaavoja ei pitäisi käyttää uuden suojelun välineenä.

Visio-kaava ja seuraavat askeleet

1. Metsätalouden merkityksen tunnistaminen ja tunnustaminen Uudellamaalla.
2. Metsäkadon minimointi ja siirtolinjojen suunnittelu hankeyhteistyönä (energia-alan toimijat ym.).
3. Metsäkeskuksen tarjoaman metsä- ja luontotiedon hyödyntäminen.
4. Luonnonsuojelulaki ja metsälain 10 § ohjaamaan suojelua, ei kaavoitus.
5. Ekologisen kompensaation mahdollisuudet (siirtolinjat;metsäkato).

Metsät ja kaavoitus, loppuhuomioita

1. Suojelussa toimivaltainen viranomainen ja asiantuntija on ELY-keskus. Välineenä luonnonsuojelulaki ja metsälain pykälä 10, ei kaavoittaja.
2. Kaavassa tulisi olla merkintänä vain olemassa olevat suojelualueet.
3. Jos lisäsuojelua: Uudet lisäsuojeluvaraukset eivät saa heikentää metsien käyttömahdollisuuksia tai vaikuttaa metsätalouden mahdollisuuksiin.
4. Hiilikartan käyttäminen kaavatyössä, siirtokäytävien koon minimointi ekologiseksi lähtökohdaksi:
<https://hiilikartta.avoin.org/luo> (Syke, Luke ja Avoin ry)
5. Mahdollisuus tehdä suojelumerkinnöistä määräaikaaisia: jos suojelu ei toteudu, merkintä poistuisi.

Kiitos mielenkiinnosta!

pekka.pennanen@metsakeskus.fi